

**MAXIM VELČOVSKÝ
SMÍŠENÉ ZBOŽÍ**

Retromuseum Cheb

**16. 11. 2017–25. 3. 2018
Vernisáž ve středu
15. listopadu v 17.00.**

Výstava *Smíšené zboží* jednoho z nejrespektovanějších českých designérů střední generace Maxima Velčovského (1976) v určitých aspektech navazuje na úspěšnou „retrospektivu“ v Moravské galerii v Brně *Vše za 39* (2016). Oba projekty představují držitele hlavní ceny loňského designbloku a vedoucího ateliéru keramiky a porcelánu na pražské UMPRUM nejen jako výrazného autora s přesahem k volné tvorbě, ale také re/designéra a sběratele, který částí své umělecké aktivity zřetelně spojuje současné citění s odkazem estetiky, atributů a tvůrčích stereotypů typických pro dobu minulého režimu. To je také hlavním důvodem jeho prezentace v chebském Retromuseu. Právě uvažování v kontextu důvěrně známého místa a historické zkušenosti vlastního života totiž tento autor pokládá za jeden z klíčových faktorů, jímž je možné přinášet specifický pohled na „věc“ a tím i autentický přístup odlišující se od univerzálních trendových strategií dnešního globalizovaného světa. Jestliže brněnské ohlednutí věnovalo srovnatelnou pozornost v podstatě jakékoliv oblasti, které se umělecká existence Maxima Velčovského nějak dotýká, počítaje v to i diverzní akce, reklamu, realizace v architektuře nebo pedagogickou činnost, chebská

výstava se soustředí hlavně na přesah mezi „starým“ a „novým“, tak jak je v jeho případě reprezentují oba politické režimy, s nimiž přišel do styku, ať už to bylo za éry Československé socialistické republiky nebo té České „kapitalistické“. A z této dvojdomé antagonistické životní praxe také zásadním způsobem vychází povaha jeho designérské práce.

Zmíněnou bipolárnost ostatně nevysloveně odráží odlehčený, ale významově vrstevnatý název výstavy *Smíšené zboží* (slovensky *Rozličný tovar* :), odvozený od jednoho z originálních exponátů. Vzhledem k tomu, že jde o formální označení pro typ maloobchodní prodejny nabízející svým zákazníkům nespécializovaný sortiment, nejčastěji výběr potravin, drogerie a dalších potřeb pro domácnost, naznačuje i poměrně široký a mnohostranný záběr expozice. Fakt, že se stejně jmenoval jeden oddíl reprezentativního katalogu doprovázejícího Velčovského brněnskou prezentaci, jen znovu podtrhuje souvztažnost mezi oběma projekty.

Nejdůležitější je ale právě skrytý odkaz na politickou provázanost, která u Maxima Velčovského hraje klíčovou úlohu. Zároveň jde totiž o dělnickým státem předepsanou

krycí „obchodní značku“ pro znárodněné, dříve privátní koloniály a hokynářství, které po roce 1948 začala především na venkově a v prostředí maloměst provozovat spotřební družstva sama pokrokově pojmenovaná *Včela*, *Jednota* nebo *Budoucnost*, z nichž se – alespoň co se verbální angažovanosti týče – vyděloval jen vizionářsky nadčasový *Konzum*.

Projekt představí některé Velčovského ikonické práce, které se vizuálně vztahují k „socialistické“ estetice druhé poloviny 20. století, jako je porcelánový *Ornament and Crime* (2000) – hlava Vladimíra Iljiče Lenina pokrytá cibulovým vzorem, kasičky a současně zprofanovaná okrasná zvířecí sousoší *Money Boxes* (2005) nebo svícný ve tvaru východoněmeckého vozítka trabant *Spirit of the East* (2007). Druhou výraznou skupinou jsou originální objekty ve smyslu ready-made, které autor posouvá změnou materiálu, dekoru nebo funkce, ať už jsou to porcelánové vázy ve tvaru holínky *Waterproof* (2002) či soubor svícňů z nalezených velkosériově vyráběných skleniček *Lost and Found* (2004). Prostor však dostane také oblast osobní mytologie Maxima Velčovského, kam se řadí třeba

unikátní *Domácí objekty* a absurdní sbírkové předměty proměnlivé hodnoty – například sbírka nápojových plechovek. Zvláštní postavení v rámci jednotlivých celků pak mají práce s posunutým významem, kdy Maxim Velčovský originální artefakty používá kreativně ve smyslu suroviny, aby někdy větším, jindy zcela nepatrným zásahem změnil jejich dobové „sacrum“. Příkladem takového uvažování mohou být přebroušované vázy klasiků českého sklářství *Industrial Interventions* (2011) i geometrické obrazy z lenochů *Konkrétní abstrakce* (2016).

Celá expozice vedle sebe výběrově staví někdy už kultovní Velčovského produkty a jejich formativní svět vytěžující obecnou charakteristiku češství včetně kutilské tradice ve stylu Přemka Podlahy. Snaží se u jednotlivých prací naznačit nebo naopak zmanipulovat vžitý kontext tak, aby v ideálním případě došlo k mentálnímu znejistění, které vede k přemýšlení o danostech a rozbití stereotypů jakéhokoliv druhu – pozitivních i negativních. Hlavní úlohou *Smíšeného zboží* je tak především vyvolat smíšené pocity.

Radek Wohlmuth

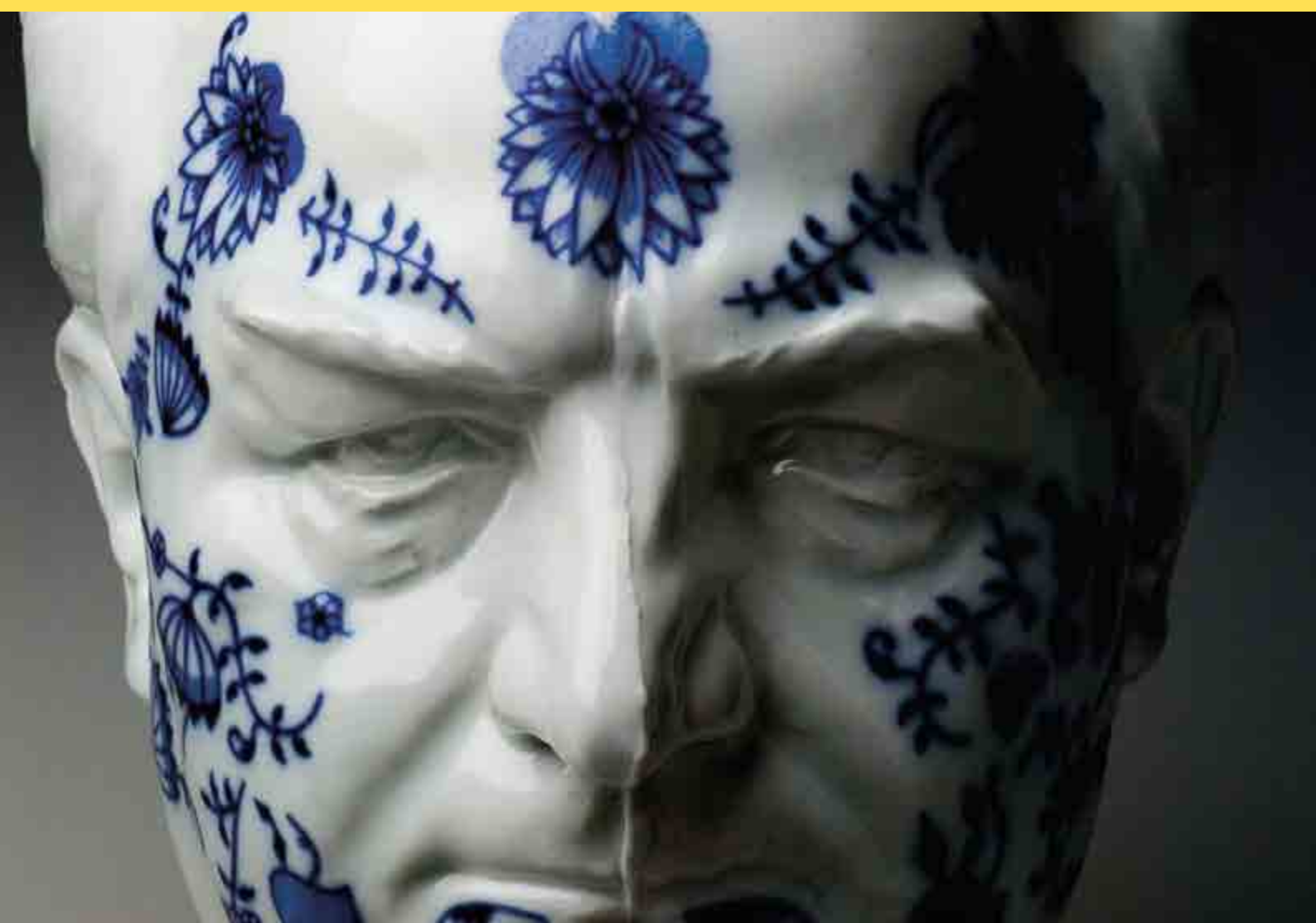

Foto Tomáš Souček

Waterproof, porcelán, 27 × 15 × 39 cm, 2002
 Fake Cake, porcelán, 15 × 8 cm, 2002
 Dots Set, porcelán, 2005
 Koala, ze série Money Boxes, porcelán, 2005
 Unlimited, porcelán, 30 × 13 cm, 2002
 Dog, ze série Money Boxes, porcelán, 2005
 Tray, ze série Fast Food Collection, porcelán, 1999–2001
 Digi-Clock, porcelán, 32 × 26 × 9 cm, 2002
 Matřjoška, porcelán, různé rozměry, 2004
 Life of the Snowman, sklo, 8 × 17 cm, 2005
 Little Joseph, porcelán, 8,5 × 11,5 cm, 2006
 Gottwald, ze série Ornament & Crime, porcelán, 28 × 19 × 29 cm, 2000

Maxim Velčovský, *Smíšené zboží*
 16. 11. 2017–25. 3. 2018
 Kurátor Radek Wohlmuth
 Otevírací doba: út–ne, 10.00–17.00

Retromuseum Cheb
 pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
 náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, Cheb
 T: +420 731 669 912, www.retromuseum.cz

Galerie výtvarného umění v Chebu
 příspěvková organizace Karlovarského kraje
 náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
 T: +420 354 422 450, info@gavu.cz, www.gavu.cz

GAVUCHEB *Retromuseum*

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR. V roce 2017 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Radek Wohlmuth, foto Qubus, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 1000 ks.